

Konjunktioner

Vad är en konjunktion?

En konjunktion binder ihop
huvudsatser.

Huvudsats

Fundament	Verb 1	Subjekt	Satsadverbial	Verb 2	Verb partikel	komplement	Adverbial
Ikväll	vill	jag	inte	äta		middag	klockan 20.

Om du kan huvudsatsens ordföljd så blir det lättare att skriva. Du måste kunna ordföljden i huvudsatsen.

En mening = Flera huvudsatser

En mening kan ha en eller flera huvudsatser.

Jag är hungrig. = En mening och en huvudsats.

Jag är hungrig **men** jag är inte törstig. = En mening men två huvudsatser.

Samordnande konjunktioner (bindeord)

Vilka konjunktioner är vanliga i svenskan?

och

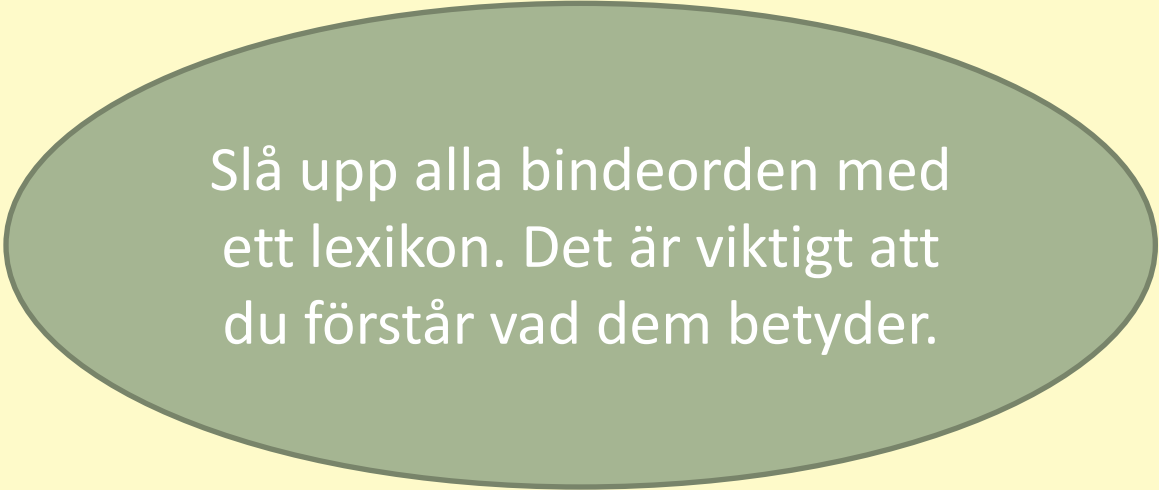
men

eller

för

så

utan

Slå upp alla bindeorden med ett lexikon. Det är viktigt att du förstår vad dem betyder.

Exempel på meningar med bindeord

Hassan bor i Sverige **och** han trivs här.

Mirja bor i Sverige **men** hon trivs inte här.

Ska vi gå på bio **eller** vill du stanna hemma?

Neo är inte i skolan idag **för** han är sjuk.

Lena har huvudvärk **så** hon tar en alvedon.

Anna är hungrig **så** hon lagar mat.

Olga studerar **inte** svenska **utan** hon arbetar.

”utan”

Bindeordet ”utan” har en regel. Du kan bara använda ”utan” efter **inte**.

Exempel:

Jag ska **inte** åka tåg **utan** jag vill åka bil.

Jag arbetar **inte** helger **utan** jag jobbar vardagar.

Ta bort subjekt och verb!

Om du använder: och, eller, utan och men kan du ta bort subjekt och verb.

OBS! Bara när subjektet och verbet är samma i bägge huvudsatserna.

Exempel:

Anna spelar tennis. Anna spelar fotboll.

Anna spelar tennis **och** fotboll.

Fler exempel

Åsa jobbar som städare. Jakob studerar.

Åsa jobbar som städare **och** Jakob studerar.

Jakob studerar nu. Han vill jobba.

Jakob studerar nu **men** (han) vill jobba.

Läser du svenska? Läser du engelska?

Läser du svenska **eller** (läser) (du) engelska?

Kluriga exempel

Erik skriver. Han läser.

Erik skriver **och** läser. (Han = Erik)

Bilen är stor. Den är dyr. (Bilen = den)

Bilen är stor **och** dyr.

Träna! Skriv i ditt häfte!

Använd: *Och, men, eller*

1. Kommer du ikväll? Kommer du imorgon?
2. Kursen börjar klockan 8. Den slutar klockan 14.
3. Farida lyssnar på läraren. Hon förstår ingenting.
4. Bor Jakob i Sandviken? Bor han i Gävle?
5. De är på kursen. Det är svårt.

Träna! Skriv i ditt häfte!

”för” och ”så”

Ulf köper tomater **för** han gillar tomater.

Patrik har ett bra jobb **så** han trivs.

Träna!

Använd "för" eller "så"

1. Vera har ont i halsen. Hon röker mycket.
2. Emma förstår inte. Hon tittar i lexikonet.
3. Maten är dålig. Den är gammal.
4. Maten är dålig. Vi äter den inte.
5. Idag sover vi länge. Det är söndag.

Bind ihop satser med "men" eller "utan"

Vera åker **inte** tåg. Hon åker buss.

Vera åker **inte** tåg **utan** (hon åker) buss.

David kör **inte** bil. Han cyklar varje dag.

David kör **inte** bil **utan** han cyklar varje dag.

Mirja köper bröd. Hennes mamma bakar.

Mirja köper bröd **men** hennes mamma bakar.

Träna! Skriv i ditt häfte!

”men” och ”utan”

Vilma äter inte mat. Hon dricker saft.

Idag är det soligt. Igår regnade det.

Boken är svår. Den är bra.

Leila handlar godis. Hon handlar inte mat.

Arbeta i grupp

- Skriv meningar med konjunktioner.
- Använd alla konjunktioner som vi jobbat med.
- Skriv tio meningar per grupp.

Använd: och, men, eller, för, så, utan